

[Indenrigsministeren.]

tionstiden, men heroverfor maa jeg dog have Lov til at erindre om, at i Forvejen er det saaledes, at Kreditforeningsserierne amortiseres betydeligt hurtigere end lovet. Ved ekstraordinært Afdrag er det det almindelige, at Kreditforeningsserierne afdrages helt op til 10 Aar hurtigere, end Løftet til Obligationsejerne forudsætter, og der findes altsaa i dette Forhold i Forvejen en ganske betydelig Margin. Hertil kommer, at det, som Erfaringen viser, kun er en ringe Procentdel af Laanene, der overhovedet lever Seriens Levetid ud. Saa vidt mig bekendt er Forholdet i Almindelighed det, at kun 10—15, maaske højst 20 pCt. af alle en Series Laan lever Seriens Tid ud, fordi de simpelt hen af den ene eller den anden Grund bliver omplaceret, afviklet. Jeg er overbevist om, at Obligationsejerne meget vel forstaar, at hvis i saadanne Tider for Erhvervslivet en Nedsættelse af den enkelte Laantagers Afdrag kan føre med sig, at han i øvrigt kan opfylde sine Forpligtelser, staa Obligationsejerne sig i høj Grad derved, og det samme gør Efterpanthaverne. Det synes ogsaa, som om Obligationsejerne selv bedømmer dette Forhold betydelig klogere og betydelig mere realistisk end den ærede konservative Ordfører, for saa vidt som vi har set, at dette Forslags Forelæggelse, og jeg kan vel sige Sikkerheden for, at det bliver til Lov, aldeles ikke har paavirket de paagældende Seriers Kurser i nedadgaaende Retning, tværtimod, siden dette Lovforslags Forelæggelse er Kurserne for de paagældende lukkede Serier som Helhed gaaet op.

Det forekommer mig, at det konservative Folkepartis Ordfører i denne Sag har været en daarlig Talsmand baade for de velerhvervede Rettigheder og for Erhvervslivet. Den ærede Ordfører talte baade om dette Forslag og om den højtærede Handelsministers Forslag, som om Verden var den samme, som den var for nogle Aar siden paa dette Omraade. Jeg lagde Mærke til, da jeg i Gaar sad og hørte paa den ærede Ordførers Tale, hvorledes han argumenterede, som om Forholdene paa Pengemarkederne var fuldkommen som for 2—3 Aar siden, som om han ikke havde lagt Mærke til, at Pengemarkederne Verden over i meget stort Omfang er isolerede i dette Øjeblik, paa samme Maade som Varemærkederne er det, og at der derfor er Mulighed for at foretage Lovindgreb fra Statsmagtens Side, som der aldeles ikke var Mulighed for i et helt frit og aabent Pengemarked. Jeg lagde ogsaa Mærke til, at den ærede Ordfører benægtede

Muligheden af overhovedet at gaa op imod, hvad han kaldte den Rente, der blev sat alene af Tilbud og Efterspørgsel. Tilbud og Efterspørgsel er i nogle Menneskers Fantasi Udtryk for en Naturlov, som det ikke er muligt at øve Indflydelse paa fra Lovgivningsmagtens Side. Paa mangfoldige Omraader har man hævdet den Anskuelse op gennem Tiderne lige indtil denne Dag. Flere og flere ser, at den er falsk. Og paa Pengevæsenets Omraade gælder det samme, navnlig i saadanne Tider som dem, vi nu lever i. Det var interessant for mig at høre, hvordan den ærede Ordfører lige efter, at han havde fremsat denne Udtalelse, ved en efterfølgende Bemærkning viste, at han selv var klar over, at saadan laa i Virkeligheden Forholdet, idet den ærede Ordfører sagde, at det var muligt, man kunde naa til Aftale med Sparekasserne og Bankerne om en lavere Rente. Hvad vil det sige, naar det er Tilbud og Efterspørgsel, der alene afgør det? Det vil sige, at det ærede Medlem faktisk erkender, at Muligheden nu er til Stede for en anden Rentefod her i Landet end den, der fastsættes efter det, man kalder Tilbud og Efterspørgsel.

Derfor maa jeg have Lov til at slutte med at sige, at det kan i hvert Fald slaas fast, at den ærede Ordfører i Gaar ikke talte som Økonom og heller ikke talte som Erhvervslivets Repræsentant. Det forekommer mig, at han i langt højere Grad talte som Redaktør af og Medarbejder ved „Børsen“, hvad ogsaa Rigsdagstidendes Fortryk i Dag i „Børsen“ giver Udtryk for.

Stein: Den højtærede Indenrigsminister afbrød mig i Gaar med en Udtalelse, der strejfede det samme Spørgsmaal, som nu blev rejst til Slut, et Spørgsmaal, der gik ud paa dette, at naar Banker og Sparekasser — saaledes som jeg mente, at man kunde opnaa det i dette Øjeblik — vilde gaa med til en frivillig Regulering af Renten, kunde det vel ikke være saa farligt at give et Rentediktat, og jeg erkender, at rent overfladisk kan dette lyde bestikkende. Men Forholdet er nu alligevel ikke saa ligt. For det første maa jeg gøre opmærksom paa, hvad jeg allerede sagde i Gaar, at den Rente, som jeg kunde tænke mig, man kunde naa til ad Frivillighedens Vej, er en Rente paa $3\frac{1}{2}$ à 4 pCt., altsaa en Rente, der ligger en halv Procent over den Tvangsrente, som man nu foreslaar; det giver i Dispositionerne en haandgribelig Forskel. Man behøver ikke at være saa særlig kynisk paa de Omraader, der her er Tale om, for at forstaa, at der her er et Tillemplings-